

Právny pohľad na zber a analýzu dát

eFOCUS

NIELSEN
 MEINL

Kde z hľadiska zhromažďovania údajov končí právo organizácie a začína právo jednotlivca

JUDr. Matej Sedláček, advokát
NIELSEN MEINL, s.r.o.

O čom budeme hovoriť?

- **Maintinely Big Data – právo na súkromie**
- ochrana osobných údajov
- ochrana osobnosti
- ochrana súkromia zamestnanca

Právo na súkromie – ústavné základy

- nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená; obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom (čl. 16)
- každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena
- každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života
- každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe (čl. 19)
- listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú
- nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom (výnimky ustanoví zákon); rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením (čl. 22)

Právo na súkromie – osobitná úprava

Zákon o ochrane osobných údajov

- ochrana práv fyzických osôb pred neoprávneným zasahovaním do ich súkromného života pri spracúvaní ich osobných údajov
- práva, povinnosti a zodpovednosť pri spracúvaní osobných údajov

Občiansky zákonník

- ochrana osobnosti

Zákonník práce

- povinnosti zamestnanca vs. právo zamestnávateľa na kontrolu

Ochrana osobných údajov

Osobné údaje

• údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby (osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu)

Spracúvanie osobných údajov

• vykonávanie operácií alebo súboru operácií s osobnými údajmi, najmä ich získavanie, zhromažďovanie, šírenie, zaznamenávanie, usporadúvanie, prepracúvanie alebo zmena, vyhľadávanie, prehliadanie, preskupovanie, kombinovanie, premiestňovanie, využívanie, uchovávanie, blokovanie, likvidácia, ich cezhraničný prenos, poskytovanie, sprístupňovanie alebo zverejňovanie

Osobné údaje vs. Big Data

Kľúčové otázky spracúvania z pohľadu Big Data

- interné stanovenie podmienok spracúvania údajov
- právny základ spracúvania
- informačné povinnosti
- účel spracúvania
- tretie osoby (spracúvanie, poskytovanie)
- cezhraničný prenos
- ďalšie povinnosti spojené so spracúvaním (bezpečnosť, dohľad nad ochranou, povinnosti voči ÚOOÚ)

Právny základ spracúvania

Právny predpis (nevyžaduje sa súhlas dotknutej osoby)

ZOOU:

- tvorba umeleckých a literárnych diel a spracúvanie údajov médiami
- predzmluvné a zmluvné vzťahy
- ochrana života, zdravia alebo majetku
- poštový styk a priamy marketing (len titul, meno, priezvisko, adresa bez možnosti priradiť ďalšie údaje, napr. mailová adresa, telefón a pod.)
- spracúvanie už zverejnených osobných údajov
- plnenie dôležitej úlohy realizovanej vo verejnom záujme
- ochrana práv a právom chránených záujmov prevádzkovateľa

Osobitné predpisy

Právny základ spracúvania

Súhlas dotknutej osoby

- preukazuje sa zvukovým alebo zvukovo-obrazovým záznamom, čestným vyhlásením alebo iným hodnoverným spôsobom
- dôkaz o súhlase musí obsahovať najmä údaj o tom, kto súhlas poskytol, komu sa tento súhlas dáva, na aký účel, zoznam alebo rozsah osobných údajov a čas platnosti súhlasu
- písomný súhlas – vyžaduje sa doklad, ktorý potvrdzuje poskytnutie súhlasu; bez vlastnoručného podpisu neplatný

Získavanie osobných údajov

Informačná povinnosť

Prevádzkovateľ je povinný dotknutej osobe vopred oznámiť:

- identifikačné údaje prevádzkovateľa (príp. sprostredkovateľa)
- účel spracúvania osobných údajov zoznam osobných údajov
- doplňujúce informácie (napr. tretie strany, okruh príjemcov, formu zverejnenia, tretie krajiny v prípade prenosu, poučenie o právach dotknutej osoby)
- ak osobné údaje nezískal prevádzkovateľ priamo od dotknutej osoby, je povinný poskytnúť jej informácie bez zbytočného odkladu, najneskôr pred ich prvým poskytnutím tretej strane

Účel spracúvania

Význam účelu spracúvania osobných údajov

- vopred jednoznačne vymedzený alebo ustanovený zámer spracúvania, ktorý sa viaže na určitú činnosť
- zhromaždené osobné údaje na pôvodne určený účel prevádzkovateľ nemôže spracúvať na iný účel, ktorý je nezlučiteľný s pôvodným účelom spracúvania
- po splnení účelu spracúvania je prevádzkovateľ povinný bez zbytočného odkladu zabezpečiť likvidáciu osobných údajov
- počas trvania pôvodne určeného účelu a po jeho skončení je prípustné zhromaždené osobné údaje spracúvať v nevyhnutnom rozsahu na historický výskum, vedecký výskum a vývoj alebo na účely štatistiky (nie nezlučiteľné s pôvodným účelom spracúvania) – prevádzkovateľ musí také údaje označiť, anonymizovať (ak tým možno dosiahnuť účel spracúvania), a zlikvidovať ihneď, ako sa stanú nepotrebnými

Tretie osoby

Spracúvanie prostredníctvom tretej osoby

- sprostredkovateľ – na základe písomnej zmluvy (náležitosti podľa ZOOU)
- odborná, technická, organizačná a personálna spôsobilosť a schopnosť zaručiť bezpečnosť spracúvaných osobných údajov
- povinnosť oznámiť dotknutej osobe

Poskytnutie tretej osobe

- len spolu s písomným dokladom o danom súhlase (ak ho zákon vyžaduje)
- možné nahradiť písomným vyhlásením prevádzkovateľa o udelení súhlasu (ak vie preukázať, že písomný súhlas dotknutej osoby bol daný)

Cezhraničný prenos

Členské štáty

- členské štáty EU + zmluvné strany Dohody o EHP
- zaručený voľný pohyb (platia obdobné pravidlá)

3. krajiny zaručujúce primeranú úroveň ochrany

- Andorra, Argentína, Austrália, Faerské ostrovy, Guernsey, Izrael, Jersey, Nový Zéland, Kanada, Ostrov Man, Švajčiarsko, Uruguaj
- podmienka aby prevádzkovateľ predtým splnil informačnú povinnosť
- USA – špecifické postavenie (Safe Harbor) – zmluva o prenose osobných údajov musí obsahovať identifikačné údaje strán, účel prenosu, predpokladané spracovateľské operácie, zoznam údajov, okruh osôb a dobu uchovávanía údajov

Cezhraničný prenos

3. krajiny nezaručujúce primeranú úroveň ochrany

- ak prevádzkovateľ prijme primerané záruky ochrany súkromia a základných práv a slobôd jednotlivcov a výkonu príslušných práv
- záruky vyplývajú zo štandardných zmluvných doložiek podľa rozhodnutí EK alebo záväzných vnútropodnikových pravidiel prevádzkovateľa, ktoré boli schválené orgánom dozoru so sídlom v členskom štáte
- ak neprijme záruky – len ak dotknutá osoba pred uskutočnením prenosu poskytla písomný alebo inak hodnoverne preukázateľný súhlas s vedomím, že tretia krajina nezaručuje primeranú úroveň ochrany, alebo v prípadoch stanovených zákonom (napr. prenos nevyhnutný na plnenie zmluvy, ochrana životne dôležitých záujmov a pod.)
- osobitné kategórie - iba s predchádzajúcim písomným súhlasom, ak osobitný zákon neustanovuje inak
- za bezpečnosť počas prenosu zodpovedá ten, kto prenos uskutočňuje

Ďalšie povinnosti

Bezpečnosť osobných údajov

- bezpečnostné opatrenia, bezpečnostný projekt (ak v IS prepojenom s verejne prístupnou PC sieťou spracúva osobitné kategórie údajov)
- poučenie oprávnenej osoby, povinnosť mlčanlivosti

Dohľad nad ochranou osobných údajov

- za výkon dohľadu zodpovedá prevádzkovateľ
- výkonom dohľadu môže (nemusí) písomne poveriť zodpovednú osobu

Povinnosti voči ÚOOÚ

- oznamovacia povinnosť (nie ak zodp. osoba alebo osobitná registrácia)
- osobitná registrácia (najmä ak spracúva aspoň 1 z údajov podľa § 13 ods. 1 ZOOU a zároveň sa predpokladá prenos údajov do 3. krajiny, ktorá nezaručuje primeranú úroveň ochrany)
- evidencia (ak nepodliehajú oznamovacej povinnosti ani osob. registrácii)

Ochrana osobnosti

- FO právo na ochranu osobnosti (najmä života, zdravia, občianskej cti, ľudskej dôstojnosti, súkromia, mena a prejavov osobnej povahy)
- písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky, obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy možno **vyhotoviť alebo použiť len s jej súhlasom** (zákon nestanovuje náležitosti, ale udelenie je potrebné vedieť preukázať)
- bez súhlasu – zákonné licencie:
  - úradné účely na základe zákona
  - vedecké a umelecké účely, tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo (primeraným spôsobom; len podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy; použitie nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby)
- nároky FO v prípade porušenia: upustenie od neoprávnených zásahov, odstránenie následkov, primerané zadostučinenie (finančné - ak v značnej miere znížená dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti), náhrada škody

Ochrana súkromia zamestnanca

- základná zásada - zamestnávateľ môže o zamestnancovi zhromažďovať len osobné údaje súvisiace s kvalifikáciou a profesionálnymi skúsenosťami zamestnanca a údaje, ktoré môžu byť významné z hľadiska práce, ktorú zamestnanec má vykonávať, vykonáva alebo vykonával (čl. 11 ZP)
- zamestnávateľ môže vyžadovať tieto údaje:
  - FO, ktorá sa uchádza o prvé zamestnanie – len informácie, ktoré súvisia s prácou, ktorú má vykonávať
  - FO, ktorá už bola zamestnávaná - predloženie pracovného posudku a potvrdenia o zamestnaní
- zamestnávateľ nesmie od FO vyžadovať informácie o tehotenstve, rodinných pomeroch, bezúhonnosti (výnimka - ak sa vyžaduje podľa osobitného predpisu alebo to vyžaduje povaha práce), politickej, odborovej a náboženskej príslušnosti
- FO povinná informovať zamestnávateľa o skutočnostiach, ktoré bránia výkonu práce alebo ktoré by mu mohli spôsobiť ujmu

Ochrana súkromia zamestnanca

- základná povinnosť zamestnanca - hospodáriť riadne s prostriedkami, ktoré mu zveril zamestnávateľ, a chrániť jeho majetok pred poškodením, stratou, zničením a zneužitím a nekonať v rozpore s oprávnenými záujmami zamestnávateľa (§ 81 ZP)
- právo zamestnávateľa na kontrolu - na ochranu svojho majetku je zamestnávateľ oprávnený vykonávať v nevyhnutnom rozsahu kontrolu vecí, ktoré zamestnanci vnášajú na pracovisko alebo odnášajú z pracoviska (podrobnejšie podmienky potrebné určiť v pracovnom poriadku; pri kontrole potrebné dodržať predpisy o ochrane osobnej slobody a nesmie byť ponižovaná ľudská dôstojnosť) (§ 177 ZP)

Právo zamestnávateľa na kontrolu

ALE:

- zamestnávateľ nesmie bez vážnych dôvodov spočívajúcich v osobitnej povahe činností zamestnávateľa narúšať súkromie zamestnanca na pracovisku a v spoločných priestoroch zamestnávateľa tým, že ho monitoruje, vykonáva záznam telefonických hovorov uskutočňovaných technickými pracovnými zariadeniami zamestnávateľa a kontroluje elektronickú poštu odoslanú z pracovnej elektronickej adresy a doručeníu na túto adresu bez toho, aby ho na to vopred upozornil.
- ak zamestnávateľ zavádza **kontrolný mechanizmus**, je povinný prerokovať so zástupcami zamestnancov rozsah kontroly, spôsob jej uskutočnenia, ako aj dobu jej trvania a informovať zamestnancov o rozsahu kontroly, spôsobe jej uskutočnenia, ako aj o dobe jej trvania (§ 13 ZP)
- ak nedodržané podmienky – zamestnanec sa môže obrátiť na súd

Právo zamestnávateľa na kontrolu

Kontrola e-mailov, nahrávanie, sledovanie zamestnancov a pod. možné, ak:

- vážne dôvody na kontrolu (nie sú jednoznačne definované) – napr. predchádzanie podvodom a ich vyšetrovanie
- osobitná povaha činnosti zamestnávateľa (nie je jednoznačne definovaná)
- predchádzajúce upozornenie
- prerokovanie so zástupcami zamestnancov
- v nejasnostiach potrebné prikloniť sa na stranu zamestnanca

Judikatúra ESĽP

- zásahy do súkromia sa musia spravovať tromi zásadami: legality, legitimacy a proporcionality
- súkromná pošta zamestnanca sa nesmie kontrolovať - obsahovo prislúcha do práva na osobné súkromie a výnimka z toho práva nie je možná pri akomkoľvek vážnom dôvode na strane zamestnávateľa vyplývajúceho z osobitnej povahy jeho činnosti

Ďakujeme za pozornost'

NIELSEN
 MEINL

 FOCUS